

KOMENDANT
NADODRZAŃSKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ

Krosno Odrzańskie, dnia 13 stycznia 2016 r.

Sygn. Kontr. 7/WKiAW/15

Egz. nr 2.

NO-NK/117/16

13 STY 2016

Pan ppłk SG Dariusz KALCZYŃSKI

KOMENDANT
Placówki Straży Granicznej
w Gorzowie Wlkp.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli na temat „Przeprowadzanie i dokumentowanie wywiadów środowiskowych” zrealizowanej w trybie zwykłym w Placówce Straży Granicznej w Gorzowie Wielkopolskim, ul. Strażacka 36a 66-400 Gorzów Wlkp. ujętej w zatwierdzonym w dniu 01.12.2014 r. „Rocznym planie kontroli jednostek i komórek organizacyjnych Nadodrzańskiego Oddziału SG” nr 11234/14. Kontrolę na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ przeprowadził w dniach od 08.12.2015 r. do dnia 24.12.2015 r. zespół kontrolny w składzie: kierownik zespołu:

- **kpt. SG Rafał Potocki** – Starszy Specjalista Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego NoOSG upoważnienie nr 7/1/WKiAW/15 z dnia 07.12.2015 r.²

członek:

- **Mateusz Zawadzki** - Specjalista Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego NoOSG upoważnienie nr 7/2/WKiAW/15 z dnia 07.12.2015 r.³

Czynności kontrolne w jednostce kontrolowanej przeprowadzono w dniu 08.12.2015 r.

Funkcję kierownika w jednostce kontrolowanej w okresie objętym kontrolą pełnił **ppłk SG Dariusz Kalczyński**.

¹ Dz. U. Nr 185, poz. 1092.

² Akta kontroli str. 4-5

³ Akta kontroli str. 6-7

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli Placówki Straży Granicznej w Gorzowie Wielkopolskim⁴ Rtd Nr 10/14 RWD nr 2 poz. 13/14 str.2 poz. 4.

I. Zakres kontroli.

1. Przedmiotem kontroli było:

- Legalność i rzetelność realizacji obowiązków związanych z przeprowadzaniem i dokumentowaniem wywiadów środowiskowych.
- Sprawowanie nadzoru przez właściwych przełożonych nad realizacją zadań związanych z przeprowadzaniem i dokumentowaniem wywiadów środowiskowych oraz prawidłowość i skuteczność przyjętych w Placówce SG w Gorzowie Wlkp. rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych związanych z realizacją powyższego zadania.

2. Kontrolą objęto okres od 14.03.2015 r. do 30.11.2015 r.

II. Cel kontroli.

Celem kontroli było dokonanie oceny legalności i rzetelności postępowania podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego oraz sporządzania sprawozdań oraz notatek urzędowych w związku z przeprowadzonym wywiadem. Celem kontroli była również ocena prawidłowości i skuteczności istniejących rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych oraz sprawowania nadzoru przez kadrę kierowniczą PSG w Gorzowie Wlkp. nad realizacją zadań związanych z przeprowadzaniem wywiadu środowiskowego. Ponadto celem kontroli było ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości i przyczyn ich powstania oraz osób za nie odpowiedzialnych.

III. Ocena skontrolowanej działalności.

Realizację zadań objętych zakresem kontroli uwzględniając kryterium legalności, rzetelności i celowości **oceniono pozytywnie**. Ocenę końcową skontrolowanej działalności sporządzono w oparciu o takie czynniki jak dobór próby, okres i zakres kontroli, wskazane mierniki oraz oceny częściowe na podstawie czterostopniowej skali⁵. Szczegółowy opis ustaleń w kontrolowanym obszarze zawarto w notatkach służbowych⁶. Poniżej przedstawiono ustalenia wynikające z przeprowadzonych czynności kontrolnych oraz oceny częściowe dotyczące poszczególnych obszarów objętych kontrolą.

W okresie objętym kontrolą w związku z prowadzonymi postępowaniami wobec cudzoziemców Komendantowi Placówki SG w Gorzowie Wielkopolskim zlecono przeprowadzanie wywiadów środowiskowych wobec 66 cudzoziemców. Po przeprowadzeniu wywiadów

⁴ Zwanej dalej PSG w Gorzowie Wlkp.

⁵ Obejmuje ona : ocenę pozytywną, pozytywną z uchybieniami, pozytywną z nieprawidłowościami oraz negatywną, zgodnie z zasadami określonymi we *Wprowadzeniu do kontroli w administracji rządowej* – Warszawa, marzec 2012 r., str. 62;

⁶ Dowód: akta kontroli str. 65-68

funkcjonariusze Zespołu ds. Działań Kontrolnych i Weryfikacyjnych Grupy do Spraw Cudzoziemców PSG w Gorzowie Wlkp. sporządzili 307 sprawozdań. W związku z powyższym, dla osiągnięcia zamierzonego celu kontroli przyjęto, że zostanie sprawdzonych minimum 35% zleceń od organów prowadzących postępowania na podstawie przepisów ustawy o cudzoziemcach. W toku kontroli dokonano sprawdzenia 26 zleceń od uprawnionych organów na podstawie których przeprowadzono 121 wywiadów środowiskowych. Typowanie dokumentacji odbyło się w sposób losowy.

1. Legalność i rzetelność realizacji zadań związanych z przeprowadzaniem oraz dokumentowaniem wywiadów środowiskowych.

Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. *o cudzoziemcach*⁷ uprawnia funkcjonariuszy Straży Granicznej do przeprowadzania wywiadów środowiskowych w toku postępowań prowadzonych na podstawie ustawy. Wywiad środowiskowy przeprowadza się w związku z toczącym się postępowaniem administracyjnym wobec cudzoziemca. W przypadku kiedy cudzoziemiec ubiega się o zalegalizowanie pobytu w Polsce o zasadności i celowości przeprowadzenia wywiadu decyduje organ prowadzący postępowanie. Celem wywiadu środowiskowego jest ustalenie w środowisku cudzoziemca okoliczności faktycznych w szczególności związanych z ubieganiem się o zezwolenie na pobyt w Polsce. Wywiad środowiskowy służy również weryfikacji oświadczenia cudzoziemca co do stanu faktycznego, wyrażonego we wniosku o zalegalizowanie pobytu w Polsce. Należy również wskazać, że informacje uzyskiwane przez funkcjonariuszy Straży Granicznej są pomocne i istotne w prowadzonych postępowaniach administracyjnych wobec cudzoziemców.

Szczegółowy sposób przeprowadzania wywiadu środowiskowego, miejsce i czas jego wykonywania, a także elementy sprawozdania sporządzanego po przeprowadzeniu wywiadu określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 lutego 2015 r. *w sprawie wywiadu środowiskowego przeprowadzanego przez funkcjonariuszy Straży Granicznej w postępowaniach prowadzonych wobec cudzoziemców*⁸.

W wyniku analizy dokumentacji przedstawionej do kontroli stwierdzono, iż we wszystkich przypadkach funkcjonariusze PSG w Gorzowie Wielkopolskim wywiady środowiskowe przeprowadzali w miejscach określonych w § 2 rozporządzenia oraz w godzinach wskazanych w § 3 wymienionego rozporządzenia tj. pomiędzy 6.00 a 22.00⁹.

Zgodnie z art.11 ust. 2 z dnia 12 grudnia 2013 r. *o cudzoziemcach* wywiad środowiskowy obejmuje zebranie informacji dotyczących:

- danych cudzoziemca, wobec którego prowadzone jest postępowanie;
- miejsca pobytu cudzoziemca;
- członków rodziny cudzoziemca oraz osób, z którymi zamieszkuje on we wspólnym gospodarstwie domowym;
- wykonywania przez cudzoziemca pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej;
- podjęcia lub kontynuowania przez cudzoziemca nauki lub szkolenia zawodowego;
- sytuacji materialnej i warunków bytowych cudzoziemca;

⁷ Dz.U.2013.1650 z późn.zm.

⁸ Dz.U.2015.274, zwane dalej rozporządzeniem MSW z dnia 11 lutego 2015 r.

⁹ Dowód: akta kontroli str. 65-68

- podejmowania przez cudzoziemca działań mogących mieć wpływ na ochronę bezpieczeństwa i porządku publicznego albo stanowiących zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa;
- innych okoliczności, których istnienie mogłoby mieć wpływ na rozstrzygnięcie w postępowaniu prowadzonym wobec cudzoziemca.

Powyższe informacje funkcjonariusze PSG w Gorzowie Wlkp. odbierali od kategorii osób wskazanych w § 5 rozporządzenia tj.:

- rodziny cudzoziemca;
- osób zamieszkujących z cudzoziemcem;
- sąsiadów cudzoziemca;
- przełożonych cudzoziemca w jego miejscu pracy;
- nauczycieli lub wychowawców cudzoziemca w szkole;
- innych osób lub instytucji, które mogą posiadać wiedzę o cudzoziemcu.

Należy wskazać, że zakres informacji które powinny zostać ustalone podczas przeprowadzanego wywiadu był również każdorazowo dookreślony przez organ prowadzący postępowanie wobec cudzoziemca we wniosku o przeprowadzenie wywiadu. W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono, że we wszystkich przypadkach, zakres informacji o które wnioskował organ prowadzący postępowanie został ustalony i udokumentowany w sprawozdaniach sporządzonych przez funkcjonariuszy PSG w Gorzowie Wielkopolskim. Niemniej jednak w toku kontroli stwierdzono, że w 2 na 121 przypadkach podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego wobec ob. Ukrainy oraz ob. USA nie ustalono wszystkich informacji¹⁰ o które wnioskował organ prowadzący postępowanie.

Zgodnie z wyjaśnieniami Komendanta PSG w Gorzowie, nie było możliwości zebrania wszystkich danych, z uwagi na fakt, iż cudzoziemców nie zastano pod adresami wskazanymi we wnioskach o przeprowadzenie wywiadu¹¹. Powyższy fakt został odnotowany w systemie teleinformatycznym Centralna Baza Danych SG System Wspomagania Kierowania. Wskazać jednak należy, że powyższa informacja nie została przekazana organowi zlecającemu przeprowadzenie wywiadu w piśmie przewodnim, za którymi przesłano sprawozdania. W opinii zespołu kontrolnego w przypadku wystąpienia w przyszłości podobnej sytuacji zasadnym byłoby poinformowanie organu wnioskującego o przeprowadzenie wywiadu o przyczynach, które uniemożliwiły zebranie wszystkich informacji o które występowano, zwłaszcza że były one niezależne od Straży Granicznej.

Przepisy rozporządzenia nałożyły obowiązek niezwłocznego sporządzenia sprawozdania z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego. Przez pojęcie niezwłocznie należy rozumieć moment w którym ustana wszelkie obiektywne przyczyny uniemożliwiające jego sporządzenie.

W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono, iż we wszystkich przypadkach funkcjonariusze sporządzali sprawozdania bez zbędnej zwłoki. Ponadto sprawozdania zawierały wszystkie elementy, które szczegółowo określono w § 6 ust. 2 rozporządzenia tj.:

- imię i nazwisko funkcjonariusza przeprowadzającego wywiad;
- nazwę jednostki organizacyjnej Straży Granicznej, w której funkcjonariusz przeprowadzający wywiad pełni służbę;
- imię i nazwisko cudzoziemca;
- imię i nazwisko osoby udzielającej informacji;

¹⁰ Dowód: akta kontroli str. 48-63

¹¹ Dowód: akta kontroli str. 69

- miejsce przeprowadzenia wywiadu;
- wyjaśnienia i informacje ustalone w toku wywiadu;
- ewentualne uwagi;
- datę przeprowadzenia wywiadu;
- datę sporządzenia sprawozdania z wywiadu;
- podpis funkcjonariusza przeprowadzającego wywiad.

Zgodnie z opinią Zarządu ds. Cudzoziemców KGSG wyrażoną w piśmie fax CU-232/V/HT/11/Fax z dnia 14.01.2011 r. niedopuszczalne jest przeprowadzenie wywiadu z cudzoziemcem wobec którego prowadzone jest postępowanie, gdyż stoi to w sprzeczności z istotą wywiadu środowiskowego. Natomiast w przypadku rozmowy z cudzoziemcem, powyższy fakt funkcjonariusz powinien udokumentować notatką urzędową. W toku kontroli stwierdzono, że funkcjonariusze PSG w Gorzowie Wlkp. każdorazowo stosowali się do powyższego zalecenia. W 6 przypadkach gdy podczas realizowanych czynności przeprowadzano rozmowę z cudzoziemcem, powyższy fakt dokumentowano notatką służbową. Ponadto w 3 przypadkach notatką urzędową udokumentowano również fakt udzielenia informacji przez osobę, która nie ujawniła swoich danych osobowych¹².

Zgodnie z § 6 rozporządzenia MSW z dnia 11 lutego 2015 r. z każdego wywiadu środowiskowego sporządza się odrębne pisemne sprawozdanie wyłącznie w jednym egzemplarzu, które następnie przesyła się do organu zlecającego przeprowadzenie wywiadu w celu dołączenia do akt postępowania, w którego toku przeprowadzony został wywiad. W toku kontroli stwierdzono, że funkcjonariusze każdorazowo wypełniali powyższą dyspozycję.

Należy wskazać, że zgodnie z poleceniem zastępcy Komendanta Głównego z dnia 09.04.2014 r. zawartym w piśmie KG-CU-2924/I/BKI/14 sprawozdania z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego należy wprowadzać do systemu informatycznego Rejestr Akt Cudzoziemca. W wyniku kontroli stwierdzono, że każdorazowo wszystkie zlecenia przeprowadzenia wywiadu wraz z załącznikami oraz sprawozdania sporządzone po przeprowadzeniu wywiadów środowiskowych były skanowane, a następnie wysyłane pocztą elektroniczną do Sekcji do Spraw Działań Weryfikacyjnych Wydziału do Spraw Cudzoziemców NoOSG, w celu umieszczenia w systemie informatycznym Rejestr Akt Cudzoziemca. Powyższe postępowanie było zgodne z poleceniem zawartym w piśmie nr NO-CU/1548/VII/14 z dnia 09.05.2014 r.

Uwzględniając kryterium legalności, rzetelności i celowości pozytywnie oceniono realizację zadań związanych z przeprowadzaniem oraz dokumentowaniem wywiadów środowiskowych przez funkcjonariuszy Placówki SG w Gorzowie Wielkopolskim.

- 2. Sprawowanie nadzoru przez właściwych przełożonych nad realizacją zadań związanych z przeprowadzaniem i dokumentowaniem wywiadów środowiskowych oraz prawidłowość i skuteczność przyjętych w Placówce SG w Gorzowie Wielkopolskim rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych związanych z realizacją powyższego zadania.**

Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 10 Zarządzenia Nr 28 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 06 lipca 2011 r. *w sprawie utworzenia placówek i dywizjonów Straży Granicznej, określenia ich terytorialnego zasięgu działania, a także określenia szczegółowego zakresu zadań terenowych*

¹² Dowód akta kontroli str. 65-68

organów Straży Granicznej oraz organizacji komend oddziałów, placówek i dywizjonów¹³ do zadań Komendanta Placówki należy m.in. wykonywanie zadań, o których mowa w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, a także organizowanie i nadzorowanie wykonywania czynności określonych w tej ustawie. Kontrolujący stwierdzili, że powyższe zadanie znalazło odzwierciedlenie w szczegółowym zakresie obowiązków i uprawnień Komendanta PSG w Gorzowie Wlkp. stanowiącym załącznik nr 6 do Decyzji Nr 110/A/14 Komendanta Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej z dnia 12 czerwca 2014 r. w sprawie określenia szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień dla: zastępców komendanta Oddziału, głównego księgowego, komendantów placówek, kierowników komórek organizacyjnych komendy oddziału, zespołu stanowisk samodzielnych, osób bezpośrednio podlegających komendantowi oddziału¹⁴.

W okresie objętym kontrolą w PSG w Gorzowie Wlkp. obowiązywał zatwierdzony przez Komendanta Nadodrzańskiego Oddziału SG *Wewnętrzny Podział Zadań Placówki Straży Granicznej kat. II w PSG w Gorzowie Wielkopolskim Nr 496/14* z dnia 19.11.2014 r.¹⁵, w którym zadanie związane z przeprowadzaniem wywiadów środowiskowych przypisane zostało Grupie ds. Cudzoziemców. Jak ustalono zapisy dotyczące realizowania zadań związanych z przeprowadzaniem oraz dokumentowaniem wywiadów środowiskowych znalazły odzwierciedlenie w skontrolowanych szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy Zespołu do Spraw Działań Kontrolnych i Weryfikacyjnych Grupy do spraw Cudzoziemców¹⁶ przeprowadzających wywiady środowiskowe. Wszystkie zakresy były aktualne i podpisane przez funkcjonariuszy.

W wyniku analizy szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy PSG w Gorzowie Wielkopolskim ustalono, iż nadzór powierzono:

- Zastępcy Komendanta –
- Kierownikowi Grupy ds Cudzoziemców –
- Kierownikowi Zespołu ds. Działań Kontrolnych i Weryfikacyjnych

Mając na uwadze pozytywną ocenę skontrolowanych obszarów zespół kontrolny stwierdził skuteczny oraz właściwy nadzór ze strony kadry kierowniczej PSG w Gorzowie Wielkopolskim nad realizacją zadań związanych z przeprowadzaniem oraz dokumentowaniem wywiadów środowiskowych.

Uwzględniając kryterium legalności, rzetelności i celowości pozytywnie oceniono sprawowanie nadzoru przez właściwych przełożonych nad realizacją zadań związanych z przeprowadzaniem oraz dokumentowaniem wywiadów środowiskowych oraz prawidłowość i skuteczność przyjętych w Placówce SG w Gorzowie Wielkopolskim rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych dotyczących wykonywania powyższych zadań.

¹³ Dz. Urz. KGSG Nr 7, poz. 29 z późn. zm.

¹⁴ Obowiązującej od dnia 01.05 2014 r. i zmienionej Decyzją Komendanta NoOSG nr. 150/A/14 z 3.10.2014 r., Decyzją nr 160/A/14 Komendanta NoOSG z dnia 28.10.2014 r., Decyzją nr 166/A/14 Komendanta NoOSG z dnia 3.11.2014 r., Decyzja nr 33/15 Komendanta NoOSG z dnia 31.03.2015 r., Decyzją nr 59/15 Komendanta NoOSG z dnia 9.07.2015 r., Decyzją nr 70/15 z dnia 5.10.2015 r.

¹⁵ Dowód: akta kontroli str. 8-19

¹⁶ Dowód: akta kontroli str. 20-47

IV. Wnioski/zalecenia

W toku realizowanych czynności kontrolnych nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości oraz uchybień w obszarach objętych kontrolą, w związku z powyższym odstąpiono od formułowania wniosków i zaleceń pokontrolnych.

V. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla kierownika podmiotu kontrolowanego doręczany jest za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

gen.bryg. SG Andrzej KAMIŃSKI

Sporządzono w 2 egzemplarzach:
Egz. nr 1 - Komendant Placówki SG w Gorzowie Wlkp. - ZPO
Egz. nr 2 - WKiAW NoOSG
Wyk. Zespół kontrolny (666 2285)
Dnia 12.01.2016 r.

